

УДК [373.3.091.12.011.3-051+378.011.3-057.175]:004.4

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ МЕРЕЖЕВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Павлюк Б.В., викладач інформатики
кафедри інформатики та інформаційних технологій в освіті
Вінницький обласний комунальний гуманітарно-педагогічний коледж

У статті розглянуто проблеми педагогічної взаємодії викладачів закладів вищої освіти та студентів засобами мережевих технологій, а саме розглянуто педагогічну взаємодію між викладачами та студентами в розрізі Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, де передбачається інформатизація освіти як один із найважливіших стратегічних напрямів державної політики у сфері освіти. Крім того, проаналізовано педагогічну взаємодію студентів та викладачів за допомогою мережевих технологій під час освітнього процесу, розглянуто проблеми в організації педагогічної взаємодії засобами мережевих технологій в закладах вищої освіти.

Ключові слова: педагогічна взаємодія, викладач, студент, заклад вищої освіти, мережеві технології, інформаційно-комунікаційні технології.

В статье рассмотрены проблемы педагогического взаимодействия преподавателей высших учебных заведений и студентов средствами сетевых технологий. В частности, рассмотрено педагогическое взаимодействие между преподавателями и студентами в разрезе Национальной стратегии развития образования в Украине на период до 2021 года, где предполагается информатизация образования как одно из важнейших стратегических направлений государственной политики в сфере образования. Кроме того, проанализированы педагогическое взаимодействие студентов и преподавателей с помощью сетевых технологий во время образовательного процесса, рассмотрены проблемы в организации педагогического взаимодействия средствами сетевых технологий в учреждениях высшего образования.

Ключевые слова: педагогическое взаимодействие, преподаватель, студент, учреждение высшего образования, сетевые технологии, информационно-коммуникационные технологии.

Pavliuk B.V. ORGANIZATION OF PEDAGOGICAL INTERACTION OF FUTURE TEACHERS OF THE PRIMARY SCHOOL AND TEACHERS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MEANS OF NETWORK TECHNOLOGIES

The article deals with the problems of pedagogical interaction of teachers of institutions of higher education and students with means of network technologies. Namely, the pedagogical interaction between teachers and students in the context of the National Strategy for the Development of Education in Ukraine for the period up to 2021, which provides for informatization of education as one of the most important strategic directions of the state policy in the field of education, is considered. In addition, the pedagogical interaction of students and teachers with the help of network technologies during the educational process is analyzed, problems in the organization of pedagogical interaction by means of network technologies in institutions of higher education are considered.

Time requirements dictate the need for teachers in the search for the development and implementation of new methods and tools for organizing the educational process. Along with traditional classes and pedagogical communication, pedagogical interaction with the use of ICT occurs, and ICT in the educational process today occupies a rather significant niche. At the same time, network technologies allow opening in the organization of pedagogical communication between future teachers and teachers of institutions of higher education new opportunities that result in the organization of such forms of education as distance learning.

It is precisely the use of ICT and distance learning in the organization of pedagogical interaction will be a priority in further research.

Key words: pedagogical interaction, teacher, student, institution of higher education, network technologies, information and communication technologies

Історично склалось так, що професія педагога передбачає його взаємодію з вихованцями. Педагогічна діяльність в закладах вищої освіти передбачає взаємодію викладачів та студентів. В різний час така взаємодія видозмінювалась та удосконалювалася. Так і сьогодні, педагогічна взаємодія потребує зміни відповідно до вимог часу та розвитку суспільства.

На етапі реформування освіти України основні акценти ставлять на інформатизацію

освітнього процесу. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року передбачає інформатизацію освіти як один із найважливіших стратегічних напрямів державної політики у сфері освіти. Дані стратегія передбачає, що «пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність

та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Це досягається такими засобами: забезпеченням поступової інформатизації системи освіти, спрямованої на задоволення освітніх інформаційних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу; формуванням та впровадженням інформаційного освітнього середовища в системі загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти; застосуванням у навчально-виховному процесі та бібліотечній справі інформаційно-комунікаційних технологій поряд з традиційними засобами; створення системи дистанційного навчання» [1].

З Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року стає цілком зрозумілим, що саме мережеві комунікації займають передові позиції в організації педагогічної взаємодії студентів та викладачів закладів вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічну взаємодію студентів та викладачів засобами мережевих технологій вивчали С. Гончаренко, М. Кадемія, І. Зимняя, С. Ніколаєва, В. Осадчий, М. Савчин, С. Сисоєва. Попри те, що дане питання широко розглянуте у своїх дослідженнях науковцями, нині питання педагогічної взаємодії студентів та викладачів засобами мережевих технологій в закладах вищої освіти залишаються актуальними.

Мета статті – проаналізувати педагогічну взаємодію студентів та викладачів засобами мережевих технологій під час освітнього процесу, розглянути проблеми в організації педагогічної взаємодії засобами мережевих технологій в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Низка науковців та дослідників, зокрема А. Макаренко, В. Сухомлинський, Л. Подоляк, В. Юрченко, А. Богуш, М. Євтух, вивчали та вивчають педагогічну взаємодію як учнів та вчителів, так і студентів та викладачів. Ними запропоновано велику кількість методів та засобів щодо покращення педагогічної взаємодії.

Так, ще А. Макаренко та В. Сухомлинський говорили про велику силу педагогічного спілкування: «Мистецтво і майстерність виховання полягають у тому, щоб уміти бачити себе в образі вихованця, в тій істоті, що мислить, відчуває, переживає, істоті, яку ми творимо з маленької дитини» [2].

В. Сухомлинський стверджував, що «навчання – це не механічна передача знань, а найскладніші людські взаємовідносини».

Науковець І. Зимняя розглядає педагогічне спілкування як динамічний, здебільшого

багатоплановий соціально-психологічний процес взаємодії між викладачем і студентом або групою студентів, зміст і форми якого детерміновані специфічними завданнями розвитку, навчання і виховання студентів, предметом і змістом педагогічного процесу загалом, індивідуальними, особистісними і суб'єктними властивостями викладача і студентів, а також інструментально (засоби і способи спілкування) [3].

Взаємодія викладачів і студентів у сфері освіти – це взаємодія між студентами і викладачами, що виникає в ході реалізації їх особистих і суспільних інтересів. Вивчення взаємодії студентів та викладачів у закладах освіти є однією з найактуальніших проблем сучасної педагогіки.

На сучасному етапі розвитку освіти досягнула велика роль у педагогічному спілкуванні та й загалом у взаємодії студента та викладача при діяльності використанню та застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій. Науково-технічний прогрес, якого досягло суспільство, дозволяє використовувати можливості персонального комп’ютера не тільки як помічника на занятті, а й використовувати його разом з мережевими технологіями для організації педагогічної взаємодії на відстані.

Термін інформаційно-комунікаційні технології – часто використовується як синонім до інформаційних технологій (ІТ), хоча ІКТ це загальніший термін, який підкреслює роль уніфікованих технологій та інтеграцію телекомуникацій (телефонних ліній та бездротових з’єднань), комп’ютерів, програмного забезпечення, накопичувальних та аудіовізуальних систем, які дозволяють користувачам створювати, одержувати доступ, зберігати, передавати та змінювати інформацію [4].

Мережеві технології допомагають викладачам та студентам реалізувати організацію взаємодії шляхом доступу до найсучасніших інформаційних технологій. Використання технологій допомагає викладачам здобути необхідні навички для організації більш якісного та сучасного освітнього процесу, а студентам дає більше можливостей проявити свої таланти в різних сферах.

З досвіду роботи в Вінницькому обласному гуманітарно-педагогічному коледжі можна зробити висновок, що сучасний заклад вищої освіти забезпечений комп’ютерною технікою на високому рівні. Так, забезпечені комп’ютерною технікою не лише аудиторії, які призначенні для викладання комп’ютерних дисциплін, а й аудиторії, що призначенні для викладання спецдисциплін. В згаданому навчально-

The screenshot shows the main interface of the Collsborator system. At the top, there's a navigation bar with links like 'Інформація', 'Адміністрування', 'Навчальні ресурси', 'Навчальні завдання', 'Модерація', 'Мої завдання', 'Каталог курсів', 'Форум', 'База знань', 'Звіти', and 'Організатор навчання'. On the right, there's a user profile for 'Павлюк Богдан'.

Новини:

- 19 жовтня 2016 г. [До уваги студентів та викладачів!!!!](#) (10)
- 18 жовтня 2016 г. [Перші студенти....](#) (4)
- 10 жовтня 2016 г. [Початок роботи](#) (7)

Нові курси:

- [Зарубіжна література](#)
- [Навчальна практика 41-Р](#)
- [Навчальна практика студентів гуманітарно-фінансового відділення спеціальності Діловодство](#)
- [Практичний курс інформатики з елементами програмування](#)

Нові завдання:

Немає даних

Активні і результативні:

АКТИВНІ	РЕЗУЛЬТАТИВНІ
Волошина Наталя	Дацюк Олена
Копенник Альона	Павлюк Богдан
Кахно Аліна	Муляревич Лілія
lena.patik@mail.ru	1996mulyarevich@mail.ru
Дацюк Олена	Кочетова Інна

за останні 30 днів

Гендерний звіт успішності по задачам:

Курс: по всім курсам | Період: ~

Жінки:

- Успішно: 92 %
- Неуспішно: 8 %

Чоловіки:

- Успішно: 100 %
- Неуспішно: 0 %

Діаграма: Жінки (92%) / Чоловіки (100%)

Віковий звіт успішності по задачам:

Зараз у системі

Рис. 1. Стартова сторінка системи дистанційного навчання Collsborator

му закладі організовано роботу комп’ютерного центру, в якому мають постійний доступ до комп’ютерної техніки та мережі Інтернет як викладачі так і студенти. Всі комп’ютери навчального закладу об’єднано у локальну мережу. Локальна мережа закладу під’єднана до всесвітньої мережі Інтернет. Це дає змогу майбутнім учителям отримувати додаткову інформацію, готовувати домашні завдання, здійснювати підготовку до практики в школі та удосконалювати навички проектної діяльності, а викладачам коледжу дає змогу готовуватися до занять, проектувати навчальну діяльність та здійснювати організацію педагогічної взаємодії з майбутніми вчителями початкової школи. Крім того, у закладі є доступ до безпровідної мережі, що теж є досить зручним під час комунікації викладачів з майбутніми вчителями.

Моніторинг використання комп’ютерної техніки та мережевих технологій в коледжі показав, що більшість викладачів не мають досвіду та навиків використання та застосування комп’ютерної техніки під час викладання своїх дисциплін, не кажучи вже про використання комп’ютерної техніки та мережевих технологій як засобу організації педагогічної взаємодії викладачів та майбутніх учителів. Зазвичай викладачі коледжу проводять заняття, використовуючи традиційні форми та методи, без використання IKT, не-

зважаючи на те, що в більшості аудиторій є можливість використання IKT.

Переважна більшість викладачів використовує комп’ютерну техніку та іноді мережеві технології лише під час проведення відкритих занять, що свідчить лише про показовість використання IKT на заняттях таких викладачів. Але при цьому під час підготовки до занять нині майже всі викладачі використовують мережеві технології, що дозволяє якісно готовуватись до заняття. Цікавим виявився факт того, що викладачі старшого віку не тільки не використовують під час освітнього процесу комп’ютерну техніку та мережеві технології, а й нерідко просто не вміють нею користуватися.

Для того щоб зацікавити майбутніх учителів до вивчення дисциплін, викладачеві вже мало просто знати теоретичний матеріал та використовувати традиційні форми та методи проведення заняття, а необхідно застосовувати на заняттях комп’ютерну техніку та мережеві технології. Дослідження освітнього процесу у Вінницькому обласному гуманітарно-педагогічному коледжі показали, що під час організації педагогічної взаємодії майбутніх учителів початкової школи та викладачів коледжу за допомогою IKT і мережевих технологій значно піднімає інтерес у студентів до дисципліни та заохочує до вивчення матеріалу. Крім того, застосування IKT та мережевих технологій

на заняттях допомагає у формуванні проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи та спрошує організацію педагогічної взаємодії учасникам педагогічної діяльності.

Таким чином, під час використання викладачами мережевих технологій організація педагогічної взаємодії між викладачами та студентами відбувається на якісно високому рівні. На нашу думку, є різні рівні використання мережевих технологій під час організації педагогічної взаємодії. Найпростіший рівень використання мережевих технологій – це спілкування викладачів та студентів за допомогою соціальних мереж. Так, нині звичайним явищем стало педагогічне спілкування студента та викладача із застосуванням соціальних мереж, використовуючи можливість відправки та отримання текстових повідомлень. Використовуючи соціальні мережі, можна письмово задавати запитання та отримувати відповіді, також отримувати теоретичні та практичні завдання з тієї чи іншої дисципліни. Це стало можливим у зв'язку з розвитком не тільки комп'ютерної техніки та мережевих технологій, а й завдяки розвитку сучасних засобів зв'язку. У кожного студента сьогодні є телефон чи планшет із доступом до мережі, що набагато спрошує підготовку до занять. Студенти використовують в гаджеті браузер чи навіть одразу додаток із відповідною соціальною мережею, через яку здійснюють спілкування з викладачами. Нині є багато популярних соціальних мереж, зокрема: Фейсбук, Друзі, Всі тут, UkrOpen тощо. Всі вони підходять для організації спілкування між студентами та викладачами.

Іншим рівнем використання мережевих технологій під час організації педагогічної взаємодії студентів та викладачів є використання різних платформ та середовищ. Сюди належать платформи дистанційного навчання MOODLE, e-Learning, WEB CT, Прометей тощо. Ми під час організації педагогічної взаємодії зі студентами для формування проектної компетентності майбутніх учителів початкової школи використовуємо платформу Collaborator. Дано система, яка створена вінницькими розробниками, дає змогу під час освітнього процесу майбутнім учителям початкової школи, не тільки отримувати та переглядати матеріали за темами дисципліни, а й обговорювати матеріал на форумі, який вбудований у платформу, давати зауваження та рекомендації стосовно тієї чи іншої інформації, що розміщена в системі. Також

студенти по завершенні вивчення кожної з тем проходять тестування з виставленням системою оцінок, яке може проводитись як в аудиторії, так і в он-лайн режимі. Крім того, результати виконаних практичних та лабораторних робіт можна завантажити до системи для перевірки викладачем.

В системі Collaborator ми маємо можливість призначати майбутнім учителям початкової школи завдання для проектної діяльності, яку необхідно виконати, та викиласти результати своєї роботи для перевірки викладачем.

Дана платформа, яку використовують викладачі, дозволяє майбутнім учителям початкової школи організовувати проектну діяльність, що своєю чергою призводить до формування проектної компетентності майбутніх фахівців. Крім того, систему Collaborator можна використовувати для організації педагогічної взаємодії студентів та викладачів у вигляді дистанційного навчання.

Як **ВИСНОВОК**, можна стверджувати, що питання взаємодії майбутніх учителів початкової школи та викладачів закладів вищої освіти засобами мережевих технологій нині є досить актуальними.

Вимоги часу диктують педагогам необхідність в пошуку, розробці та реалізації нових методів та засобів організації освітнього процесу. Поряд із традиційними заняттями та педагогічним спілкуванням постає педагогічна взаємодія з використанням IKT, причому IKT в освітньому процесі сьогодні займає досить важому нішу. Водночас мережеві технології дозволяють відкрити в організації педагогічного спілкування між майбутніми вчителями та викладачами закладів вищої освіти нові можливості, які виливаються в організацію такої форми навчання, як дистанційне навчання.

Саме використання IKT та дистанційного навчання під час організації педагогічної взаємодії стануть пріоритетними у подальших дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
2. Макаренко А. Педагогічне спілкування як взаємодія. URL: <http://horting.org.ua/node/1437>.
3. Зимняя И.А. Педагогическая психология: учебник для вузов. М.: Логос, 2000. 315 с.
4. Інформаційно-комунікаційні технології. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
5. Дистанційне навчання. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.